

GİRİŞİMLERDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI: TÜRKİYE*

*Mehmet Arif ŞAHİNLİ***

ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkânların toplumun tüm kesimlerine ulaştırılması sayesinde teknoloji ve bilgi düzeyinin artacağı düşünülmektedir. Bu noktada, girişimlerin çalışma hayatlarında Bilgi ve iletişim teknolojilerinden efektif ve sürekli bir biçimde faydalanması oldukça önem arz etmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri bilgi toplumuna dönüşüm hedefi içinde oldukça önemli ve güncel bir yere sahiptir.

Bu çalışmada, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması incelenmiştir. 2011 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı ve 2011 yılı Ocak ayında girişimlerde bilgisayar kullanan çalışanların oranı ile İnterneti kullanan çalışanların oranı incelenmiştir.

Bu araştırmaya ait soru kâğıdında sanayi ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerden örnekleme yöntemi ile tespit edilen girişimlere uygulanmıştır. Nace Rev. 2 kategorilerinde sınıflandırılan girişimler kapsama dahil olup bu kategoriler İmalat sanayi (Kısım C); Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E); İnşaat (Kısım F); Toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G); Ulaştırma ve depolama (Kısım H); Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I); Bilgi ve iletişim (Kısım J); Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L); Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69 ve 74); İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N) ve Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1) şeklinde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Sektörü, Girişim, Türkiye

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

**Yrd. Doç. Dr. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü el-mek: arifshahinli@kmu.edu.t

USAGE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AT ENTERPRISES: TURKEY

ABSTRACT

Information and communication technologies (ICT) reach all segments of society through opportunities offered by technology and are thought to increase the level of knowledge. At this point, the initiatives of ICT in their work life are very important to benefit from an effective and sustainable manner. Conversion goal of ICT's in the information society has a very important place and up to date.

In this study, Turkey Statistical Institute (TURKSTAT) was investigated by the Survey on ICT Usage in Enterprises. In January of 2011, enterprises with a computer and Internet use rate and the proportion of workers using computers initiatives in January 2011 with the proportion of employees using the Internet were investigated.

This is indicated on the research question of the industry and the service sector, which employs more than 10 initiatives identified by the method of sampling procedures were applied. Nace Rev. 2 categories and these categories of initiatives, including coverage of the manufacturing industry (Section C), Electricity, gas, steam and air conditioning production and distribution, and water supply, sewerage, waste management and remediation activities (Section D, E), Construction (Section F) , wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles (Section G); Transportation and storage (Section H), accommodation and food service activities (Part I), Information and communication (Section J), real estate activities (section L); professional, scientific and technical activities (Section 69 and 74); Administrative and support service activities (Section N) and repair of computers and communication equipment (Group 95.1) is given in the form.

Key Words: Information Technologies, Enterprise, Turkey

Giriş

Günümüzde, Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT)'nin yaygınlaşması iş dünyasında önemli ve kalıcı dönüşümlerin yaşanmasına neden olmuştur. Bu teknolojilerin iş süreçlerinin tüm unsurlarına hızlı şekilde nüfuz etmesi, girişimler için ciddi yapısal değişimleri zorunlu kılmaktadır. Girişimlerin bilgiyi elde etme, geliştirme ve yönetme yetenekleri; ekonomik büyümenin, verimliliğin ve rekabet edebilirliğin temel unsuru haline gelmiştir. Bu açıdan, BİT'in iş dünyasına etkin bir şekilde nüfuz etmesi; ekonominin bilgiye dayalı hale gelmesi, yüksek katma değer üretmesi ve yeni iş alanlarının oluşumu açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketinin sonuçları, ülkemizde girişimlerin kendi iş süreçlerindeki tüm alanlarda BİT kullanımının hangi yaygınlık ve kapsamda olduğunun tespiti ile verimlilik seviyelerinde görülebilecek artış veya azalışların incelenmesi çalışmalarına altyapı sağlamaktadır (Dpt, 2011).

TÜİK tarafından düzenli olarak yürütülen Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri Araştırması 2010 yılı sonuçlarına göre Türkiye'de 2008 yılında 2.583.099 girişim faaliyet göstermiştir. Toplam

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

girişim sayısı açısından ilk üç sektöre bakıldığında, Türkiye’de faaliyet gösteren girişimlerden %45,6’sı toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı; %16,9’u ulaştırma, depolama ve haberleşme; %12,5’i imalat sanayi sektörlerinde faaliyet göstermiştir. Sanayi ve hizmet sektörlerinde toplam istihdam ise 2008 yılında 10.087.751 kişi olmuştur. 2008 yılındaki istihdamın %31’i toptan ve perakende ticaret; motorlu taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı; %28,3’ü imalat sanayi; %9,9’u ulaştırma, depolama ve haberleşme sektöründe yer almaktadır. Faktör maliyetiyle katma değer 2008 yılında 270.493.624.299 TL olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılında yaratılan toplam katma değer %52,2’si hizmetler sektöründe yaratılmıştır (Dpt, 2011).

ODTÜ bünyesinde bulunan Nic.tr Yönetimi’nin verilerine göre, Türkiye’de ticari faaliyet yürüten girişimler için sağlanan “com.tr” uzantılı alan adlarının sayısı 2010 yılı sonu itibarıyla 160.119’dur. Bu sayının düşüklüğü, Türkiye’de internet sayfasına sahip girişimlerin büyük bir bölümünün, sahip oldukları internet siteleri için “com.tr” yerine “com” uzantılı alan adlarını tercih etmesinden kaynaklanmaktadır (Dpt, 2011).

Türkiye’deki girişimlerin internet erişimine sahiplik oranları AB’deki girişimler ile karşılaştırılmış ve 2009 yılındaki küçük bir gerileme dışında önemli bir yakınsama eğilimi olduğu gözlenmiştir. Ülkemizde girişimlerin internet erişimine sahiplik oranı büyük bir ilerleme kaydederek 2005 yılındaki %80,4 seviyesinden, 2010 yılında %90,9’a ulaşmıştır. AB-27’de ise, bu oranın 2005 yılındaki %91 seviyesinden 2010 yılında %94 seviyesine ulaştığı görülmektedir (Dpt, 2011).

2008 yılı sonu itibarıyla 24,88 milyar ABD Doları seviyesine ulaşan Türkiye BİT sektörü, global kriz döneminde daralmakla birlikte, 2010 yılında %4,55 büyümüş ve 25,05 milyar ABD Doları seviyesine ulaşmıştır. Kriz döneminde de büyümeye devam eden bilgi teknolojileri sektörünün payı ilk kez %30’a ulaşmıştır. 2008 yılında küresel ekonomik kriz BİT sektörünü de olumsuz yönde etkilemiş ve Dünya Bilgi Teknolojileri ve Hizmetleri Birliği (WITSA) verilerine göre 2009 yılında dünya BİT sektörü pazarının %3 küçülmesine sebep olmuştur. Toplam küresel ticaret açısından değerlendirme yapıldığında Dünya Ticaret Örgütü’nün verilerine göre 2009 yılında %12’lik bir küçülme görülmektedir. Bu durum BİT’in küresel toplam ticaret içindeki payının arttığını göstermektedir. Avrupa Bilgi Teknolojileri Gözlemevi (European Information Technology Observatory, EITO) verilerine göre BİT pazar büyüklüğü bakımından 2009 yılında ABD’nin 702,6 milyar Avro ile birinci sırada, en yakın takipçisi Japonya’nın ise 236,4 milyar Avro pazar büyüklüğü ile ikinci sırada geldiği görülmektedir. EITO tahminlerine göre, 2011 yılı sonunda Çin BİT pazarının 228,5 milyar Avro ile Japonya BİT pazarını yakalaması beklenmektedir. Küresel krizin ardından Türkiye’deki BİT sektörü de dünyadaki daralmaya paralel olarak 2009 yılında %3,7 küçülmüştür. Ancak, diğer AB ülkelerinin tersine ülkemizde BT donanım harcaması %13,2 artmıştır. Gelişmiş ülkelerde, bilgi teknolojileri sektörü ve telekomünikasyon sektörünün yakın paylara sahip olduğu görülmektedir. Ülkemizde son yıllarda %25’ler civarında seyreden bilgi teknolojileri pazarının toplam BİT pazarına oranı 2010 yılında % 30’lara çıkmıştır. Kriz sonrası dönemde bilgi teknolojileri pazarında gözlenen bu artışa rağmen gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında, ülkemizde bilgi teknolojileri pazarının BİT pazarı içerisindeki oranı oldukça düşük bir seviyede kalmaktadır (Dpt, 2011).

Bu çalışmanın ikinci bölümünde, bilişim teknolojileri alanında Ulusal ve Uluslararası alanda yazılmış çalışmalardan bazıları verilmiştir. Bilişim teknolojileri ile ilgili Ulusal düzeyde yapılmış çalışma yok denecek kadar az sayıdadır. Üçüncü bölümde, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması hakkında kısa bir bilgi verildikten sonra, çalışmanın içeriğine uygun olarak tablolar düzenlenmiştir. Sonuç bölümünde ise, genel bir değerlendirme sonrası, konu ile ilgili bir öneri de verilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Literatür Taraması

Dangolani (2011) çalışmasında, Bank Keshavarzi Iran bankacılık sisteminde, bilgi teknolojilerinin (IT) etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Elde edilen veri, müşteriler ve çalışanlardan sağlanmıştır. Veri, yüzdeler ve 5'li Likert ölçeği kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, bilgi teknolojilerinin bankacılık sistemine katkıları bulunmuştur. Bu katkılar üç grupta toplanmıştır: IT, müşteriler ve çalışanların vakitlerinin boşa gitmesini önüyor; IT, harcamaları azaltıyor ve IT, network işlemlerini kolaylaştırıyor şeklinde bulgular elde etmiştir.

Usun (2009), Türkiye'de ve Dünya'da öğretmen eğitim programlarında, yeni Bilgi ve İletişim Teknolojilerini (ICT) kullanarak örneğin Bilgisayar Destekli Eğitim ve Uzaktan Eğitimin öğretmenlerin hazırlanma stratejilerinin karşılaştırmasını yapmıştır.

Vargasa vd. (2003) çalışmalarında, IT uygulamaları ve rekabet avantajı arasındaki ilişkiyi vurgulamıştır. Özellikle, İspanya'da ilaç şirketlerinin rekabet avantajına IT teknolojilerinin etkilerini araştırmışlardır.

Hilty vd. (2006), Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (ICT), çevresel sürdürülebilirlik üzerinde çeşitli seviyelerde pozitif ve negatif etkilerinin varlığı üzerinde çalışmışlardır. Bu etkilerin belirlenmesinde, Sistem Dinamik yaklaşımını kullanmışlardır.

Kudyba ve Diwan (2002) çalışmasında, 1995-1997 yılları arasında bilgi teknolojilerinde firma yatırım seviyeleri ve karşılık gelen üretim miktarlarını analiz etmiştir. US sanayisi, IT yoğunluğu ve sanayi yoğunluğuna sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma yüksek, normal ve düşük IT yoğunluk derecelerine göre yapılmıştır.

Loukis vd. (2009) çalışmalarında, Yunanistan'da iş performansı üzerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT) etkisini araştırmıştır. Firma çıktısı üzerinde "hard" ve "soft" ICT yatırımların etkisi araştırılmıştır. Yunan Sanayi Federasyonu işbirliği ile bir anket tabanlı araştırma sayesinde büyük Yunan Sanayi firmalarından veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler kullanılarak, çıktının ekonometrik modelleri mikroekonomik üretim teorisine bağlı olarak oluşturulmuştur.

Ko (2008) çalışmasında, çıktı volatiliteleri üzerinde mali bütünleşme ve bilginin etkisi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT) etkisini incelemiştir. İki ülkenin dinamik genel denge modeline uygulanmıştır. Tahmin edilen nümerik bulgular, panel vektör otoregresyon yaklaşımı ile elde edilmiştir.

Jabir ve Sushil (2011) çalışmalarında, Hindistan'da tütün üretimi ile uğraşan çiftçilerin karar verme yeteneklerini artırmada, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT) rolü ve etkisini araştırmıştır. Hindistan Tütün Şirketi e-Choupal girişimini çeşitli tarımsal uygulamalar üzerinde kullanan çiftçilerin karar verme yetenekleri hiç kullanmayanlara göre önemli derecede iyidir sonucuna varmışlardır.

Araştırma Bulguları

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırmasının sonuçları, girişimlerin söz konusu teknolojilere erişiminin ve yetkinliğinin ne ölçüde olduğu, teknoloji kullanımlarının ve konuya ilişkin sorunların irdelenmesine imkân vermektedir. Bu bağlamda, Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırmasının içeriğine ilişkin bilgilerin içeriğine ilişkin bilgilerin verilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmaya göre, örnek birimi girişim olarak alınmıştır. Girişim, birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal veya hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. Girişim bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Bu araştırmaya ait soru kağıdı, sanayi ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerden örnekleme yöntemi ile tespit edilen girişimlere uygulanmaktadır. Takip eden Nace Rev. 2 kategorilerinde sınıflandırılan girişimler kapsama dahildir. Bu kategoriler şu şekildedir:

- İmalat sanayi (Kısım C)
- Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E)
- İnşaat (Kısım F)
- Toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G)
- Ulaştırma ve depolama (Kısım H)
- Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)
- Bilgi ve iletişim (Kısım J)
- Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L)
- Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69 ve 74)
- İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)
- Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)

Coğrafi kapsam, Türkiye olarak alınmıştır. Büyüklük grubu (çalışan sayısı), 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerdir. Referans dönemi, 2011 yılında gerçekleştirilen Girişimlerde Bilişim teknolojileri Kullanım Araştırması (GBTKA) sonuçlarının yer aldığı tablolar ve referans dönemleri verilmiştir (TÜİK, 2012).

2011 yılı ocak ayında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı, ekonomik faaliyet (Nace Rev. 2) ayrımında verilmiştir. 10 ve daha fazla çalışanı olan tüm girişimlerin bilgisayar kullanımı ve internet erişimi, en az Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)'da yer alırken, en fazla Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'da yer almıştır. Çalışan sayısına göre bilgisayar ve internet erişimi dağılımı verilmiştir (Tablo 1).

Çalışan sayısı 10-49 grubunda bilgisayar kullanımı en az Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)'da yer alırken, en fazla Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'da yer almaktadır. İnternet erişimi ise, yine aynı grupta Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)'nde en az orana sahip iken, en fazla Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69-74) ve Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'nda yer almıştır. 50-249 çalışana sahip girişimlerde bilgisayar kullanımı en az İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)'da iken en fazla Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I) ve Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'nda yer almıştır (Tablo 1).

Çalışan sayısı 250 ve üzeri olan girişimlerde ise, en az bilgisayar ve internet kullanımı İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)'da iken, en fazla Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E), Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I), Bilgi ve iletişim (Kısım J), Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L) ve Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'da yer almıştır (Tablo 1).

Tablo 1. 2011 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı								
Ekonomik faaliyet (NACE Rev. 2)	Toplam (10 ve daha fazla çalışanı olan tüm girişimler)		Çalışan sayısına göre büyüklük grubu					
	Bilgisayar kullanımı	İnternet erişimi	10-49		50-249		250 ve üzeri	
(%)			(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
Genel	94,0	92,4	93,0	91,4	98,1	96,7	99,1	99,0
İmalat sanayi (Kısım C)	94,7	92,9	93,6	91,3	98,5	98,0	99,3	99,2
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E)	98,9	97,8	98,5	96,9	99,1	98,2	100,0	100,0
İnşaat (Kısım F)	92,1	90,1	90,9	88,8	96,0	94,4	99,3	99,3
Toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G)	96,1	94,9	95,7	94,5	99,6	97,6	99,5	99,0
Ulaştırma ve depolama (Kısım H)	91,3	90,2	90,0	88,9	98,6	97,3	98,2	98,2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)	82,2	80,5	78,3	76,9	100,0	96,4	100,0	100,0
Bilgi ve iletişim (Kısım J)	98,5	98,2	98,2	98,2	99,6	97,5	100,0	100,0
Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L)	93,8	93,8	93,3	93,3	97,7	97,7	100,0	100,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69-74)	98,4	97,8	98,4	97,7	98,8	98,8	98,8	98,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)	93,0	91,1	91,5	89,9	94,6	91,4	97,9	97,7
Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)	100,0	98,2	100,0	97,7	100,0	100,0	100,0	100,0

2011 yılı Ocak ayında girişimlerde bilgisayar kullanan çalışanların oranı ile İnterneti kullanan çalışanların oranı ekonomik faaliyetlere ve çalışan sayılarına göre verilmiştir. 10 ve daha fazla çalışanı olan tüm girişimlerde bilgisayar kullanan ve internet erişimi olan çalışanların oranı, en az İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)'de en fazla Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'nda yer almıştır.

Çalışan sayısına ilişkin büyüklük grubunun ekonomik faaliyetlere göre dağılımı verilmiştir. 2011 yılı Ocak ayında 10-49 çalışan sayısına sahip girişimlerde bilgisayar kullanan oranları en az İmalat sanayi (Kısım C)'de en fazla Bilgi ve iletişim (Kısım J)'de, 50-249 çalışan sayısına sahip girişimlerde bilgisayar kullanan oranları en az İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)'de en fazla Bilgi ve iletişim (Kısım J)'de iken 250 ve üzeri çalışan sayısına sahip girişimlerde bilgisayar kullanan oranları en az Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L)'de en fazla Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'da yer almaktadır.

Girişimlerin çalışan sayısına göre büyüklük gruplarında internet erişimi 10-49 grubunda en az Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)'de en fazla Bilgi ve iletişim (Kısım J)'de, 50-249 grubunda en az İnşaat (Kısım F) en fazla Bilgi ve iletişim (Kısım J)'de iken 250 ve üzeri grubunda en az Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L)'de en fazla Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)'da yer almıştır (Tablo 2).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Tablo 2. 2011 yılı Ocak ayında girişimlerde bilgisayar kullanan çalışanların oranı ile İnterneti kullanan çalışanların oranı								
Ekonomik faaliyet (NACE Rev. 2)	Toplam (10 ve daha fazla çalışanı olan tüm girişimler)		Çalışan sayısına göre büyüklük grubu					
	Bilgisayar kullanımı (%)	İnternet erişimi (%)	10-49		50-249		250 ve üzeri	
Bilgisayar kullanımı (%)			İnternet erişimi (%)	Bilgisayar kullanımı (%)	İnternet erişimi (%)	Bilgisayar kullanımı (%)	İnternet erişimi (%)	
Genel	30,0	27,0	33,2	31,5	25,4	22,9	31,0	26,5
İmalat sanayi (Kısım C)	25,9	22,4	26,1	24,9	23,0	19,9	27,9	22,6
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E)	33,1	30,8	53,7	50,6	41,8	41,3	30,0	27,5
İnşaat (Kısım F)	19,1	18,0	24,3	23,5	16,9	15,4	15,2	14,3
Toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G)	38,7	34,2	39,4	36,9	35,1	31,4	40,8	31,9
Ulaştırma ve depolama (Kısım H)	41,4	38,5	32,6	31,3	26,1	25,2	51,7	47,1
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)	27,6	25,5	26,4	23,1	19,4	17,8	34,2	32,2
Bilgi ve iletişim (Kısım J)	80,3	75,8	76,1	74,1	82,4	78,9	80,9	75,3
Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L)	31,6	30,5	35,5	33,4	42,0	41,9	7,9	7,9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69-74)	44,9	41,9	54,4	52,4	45,9	44,1	32,0	27,0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N)	14,1	13,0	37,0	37,0	15,5	14,8	10,1	8,8
Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)	83,4	83,6	68,6	69,1	70,5	70,3	99,9	99,9

Sonuç

Türkiye’de bilişim sektörü dışa bağımlı olmaktan kurtulmaya çalışırken, kendi markalarını yaratma gayretini göstermektedir. Bilişim sektörü, hardware (donanım) ve software (yazılım) konusunda büyük aşamalar kaydetmiştir. Bu noktada, ülkemizde teknoloji yakında takip edilmekte hemen hemen ekonomik faaliyetlerin büyük çoğunluğunda kullanılmaktadır.

Yazılım alanında, ciddi derecede aşamalar kaydedilmiş olup, üniversitelerin teknokentleri yazılım konusunda önemli katkılar sağlamıştır. Türkiye’nin Ar-Ge harcamalarının payı, Gayri safi yurtiçi hasıla içinde %0.65 olarak hesaplanmış iken bu oran, Japonya’da %3.15, ABD’de %2.59, AB15’de % 1.95, AB25’de %1.9’dur (Tüsiad, 2006).

OECD verilerine göre OECD ülkelerinde telekomünikasyon servisleri pazarının toplam büyüklüğü 2003’de 950 milyar ABD doları civarındadır. Bunun 336 milyar ABD doları mobil telekomünikasyon servisleri alanındadır. Pazar büyümesini sağlayan iki önemli alan telsiz iletişim ve internettir. Yapılan araştırmalar sonucunda kişisel bilgisayar kullanım oranının diğer ülkelere göre düşük olduğu gözlemlenmiştir. Diğer taraftan bu durum Türkiye PC pazarının büyüme potansiyeline de işaret etmektedir. Alım gücü paritesine göre ve Türkiye’ye benzer ülkelerle karşılaştırılarak yapılan bir projeksiyonda 5 PC sahiplik (penetrasyon) oranının %8 civarında olması gerektiği hesaplanmaktadır, fakat Mart 2005 itibariyle bu oran %4.1’dir (Tüsiad, 2006). Bu durum alım gücüyle oranlandığında dahi PC sahipliğinin yeterince yaygın olmadığını ve

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

muhtemelen eğitim eksikliğini ve bilişimin günlük hayatımızda yeterince kullanılmadığını göstermektedir.

Türkiye bilişim teknolojileri pazar payı bakımından, büyüme eğilimi göstermektedir. Nüfusun önemli bir kısmının genç kitleden meydana geldiği düşünüldüğünde sektörün geleceğinin parlak olduğu görülmektedir. Türkiye’de kamu ve özel sektörde özellikle finans, haberleşme, ulaştırma, gıda ve perakende sektöründe yapılacak olan yatırımlar sektörün gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır. Ayrıca, Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde olan ülkemizde yapılacak yeni projeler ve yatırımlar sayesinde, donanım ve yazılım konusunda yenilikleri takip etmeye devam edecektir.

KAYNAKÇA

- DANGOLANİ, S. K. (2011) “The Impact of Information Technology in Banking System (A Case Study in Bank Keshavarzi IRAN)”, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 30, 13-16.
- DPT, (2011) “Bilgi Toplumu İstatistikleri”. Dpt yayın no: 2826, Haziran 2011.
- HİLTLY, L. M., Arnfalk, P., Erdmann, L., Goodman, J., Lehmann, M. ve Wager, P. A. (2006) “The Relevance of Information and Communication Technologies for Environmental Sustainability A Prospective Simulation Study”, *Environmental Modelling & Software*, 21, 1618-1629.
- JABİR, A. ve Kumar, S. (2011) “Information and Communication Technologies (ICTs) and Farmers’ Decision-Making Across the Agricultural Supply Chain”, *International Journal of Information Management*, 31, 149-159.
- KO, K. W. (2008) “Financial Integration, Information and Communication Technology, and Macroeconomic Volatility: Evidence from Ten Asian Economies”, *Research in International Business and Finance*, 22, 124-144.
- KUDYBA, S. ve Diwan, R. (2002) “The Impact of Information Technology on US Industry”, *Japan and The World Economy*, 14, 321-333.
- LOUKİS, E. N., Sapounas, I. A. ve Milionis, A. E. (2009) “The Effect of Hard and Soft Information and Communication Technologies Investment on Manufacturing Business Performance in Greece – A Preliminary Econometric Study”, *Telematics and Informatics*, 26, 193-210.
- TÜİK, www.tuik.gov.tr, 01.08.2012 tarihi itibarıyla.
- TÜSİAD, (2006) “Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de Bilişim ve Telekomünikasyon Teknolojileri Sektörü Üzerine Görüş ve Öneriler”. Haziran 2006, (Yayın No. TÜSİAD-T/2006-06/419).
- USUN, S. (2009) “Information and Communications Technologies (ICT) in Teacher Education (ITE) Programs in the World and Turkey”, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 331-334.
- VARGASA, A., Herna’ndez, M. J. ve Bruque, S. (2003) “Determinants of Information Technology Competitive Value. Evidence From a Western European Industry”, *Journal of High Technology Management Research*, 14, 245-268.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

